30/03/2020

# “Ο στύλος”

/ Γνώμες

**Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας**

Ένα από τα πολλά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αμαρτωλής εποχής μας είναι η παρουσία του πνευματικού σκότους που επικρατεί γύρω μας.

Σκότος από την αγνωσία του Θεού. Οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν τον Θεό, ή μάλλον δεν θέλουν να Τον γνωρίσουν, γι’ αυτό και επαναλαμβάνουν το «απόστα απ’ εμού, οδούς σου ειδέναι ου βούλομαι». Κι ενώ το Ευαγγέλιο κυριαρχεί σε όλον τον κόσμο, το πνευματικό σκότος επικρατεί μέσα στην καρδιά του ανθρώπου. «Ηγάπησαν οι άνθρωποι μάλλον το σκότος ή το φως· ην γαρ πονηρα αυτών τα έργα», είναι η απάντηση του Χριστού. Αυτό φανερώνει και η παρουσία μιας επιδημικής ασθενείας, όπως αυτή που βιώνουμε στις μέρες μας και η οποία

καταστέλλει την αλαζονεία και τον εγωισμό μας και αποδεικνύει πόσο μικροί και αδύναμοι είμαστε. Χωρίς την παρουσία του Θεού, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα στη ζωή μας : «Άνευ εμού ου δύνασθαι ποιείν ουδέν».

Σκότος από την παρουσία της αθεΐας. Ενώ ο άνθρωπος είναι από τον Θεό πλασμένος, κατά Θεόν πλασμένος και για τον Θεό πλασμένος, εντούτοις αρνείται την παρουσία του Θεού στη ζωή του.

Όποιος αρνείται, λοιπόν, τον Θεό, είναι σαν να αρνείται την ίδια την οντότητα της υπάρξεώς του και τον τρόπο ζωής του.

Όποιος καταργεί τον Θεό, καταργεί τον ίδιο του τον εαυτό.

Κι όποιος θέλει να θανατώσει τον Θεό, αυτός θανατώνει τον ίδιο του τον εαυτό.

Η αθεΐα δεν αντιμετωπίζεται με λογικά και άλλα επιστημονικά επιχειρήματα, αλλά μόνο με την αγιότητα. Ο Όσιος Παΐσιος έστελνε όσους αθέους τον πλησίαζαν, όχι σε σπουδαίους θεολόγους, αλλά σε αγραμμάτους ασκητές. Εκεί έβρισκαν την αγάπη, την ταπείνωση, την απλότητα και τη διάκριση. Έτσι, ο άθεος στο πρόσωπο ενός Αγίου συναντά την ορθόδοξη πνευματικότητα, αλλοιώνεται και βιώνει μέσα στο χώρο της καρδιάς του την παρουσία του Θεού.

Σκότος από την παρουσία της αμαρτίας. Θα μπορούσαμε πολλά να πούμε και να γράψουμε για την λοιμική αυτή επιδημία της αμαρτίας, όπως αυτήν τη βιώνουμε στη ζωή μας καθημερινά και μας τη διδάσκουν οι άγιοι πατέρες της Εκκλησίας οι οποίοι την ονομάζουν ασθένεια και σκοτασμό του νου, αλλά και απουσία της χάριτος του Θεού.

Σκότος. Πολλά σκότος, κατά την προσφιλή έκφραση της Οσίας Σοφίας της Κλεισούρας η οποία με το καθαρό μάτι της ψυχής έβλεπε την εσωτερική κατάσταση των ανθρώπων.

Σ’ αυτή, λοιπόν, την εποχή χρειαζόμαστε έναν στύλο πυρός, που δεν είναι άλλος από το πρόσωπο της Παναγίας που αυτές τις ημέρες υμνούμε στους άδειους Ιερούς Ναούς μας κατά την Ακολουθία των Χαιρετισμών. Συγκεκριμένα, στην ενάτη ωδή του Κανόνος, ο Άγιος Ιωσήφ ο Υμνογράφος την ονομάζει «στύλο πύρινο».

«Χαίρε στύλε πύρινε, εισάγουσα εις την άνω ζωήν το ανθρώπινον».

Πρώτον, συναντούμε τον πύρινο στύλο στην Παλαιά Διαθήκη και μάλιστα στο βιβλίο της Εξόδου. Προκειμένου ο Θεός να βοηθήσει τον περιούσιο λαό μέσα σε εκείνη την φοβερή έρημο ώστε να βρει τον προσανατολισμό του «ηγείτο αυτών,

ημέρας μεν εν στύλω νεφέλης, δείξαι αυτοίς την οδόν, την δε νύκτα εν στύλω πυρός». Έτσι, ο στύλος αυτός της νεφέλης «ουκ εξέλιπε ημέρας και ο στύλος του πυρός νυκτός εναντίον του λαού παντός». Καθ' όλη τη διαδρομή, δηλαδή, δεν έπαυσε να υπάρχει η παρουσία του Θεού υπό μορφή στύλου νεφέλης την ημέρα και ως πύρινου στύλου την νύκτα. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ερμηνεύοντας αυτό το περιστατικό, αναφέρει : «Την νύκτα δεν χρειάζονταν λαμπάδα για να διαλύεται το σκότος, αλλ' ήταν σε αυτούς πηγή φωτός ανεκφράστου ο πύρινος στύλος, που κάλυπτε δύο ανάγκες : και τους φώτιζε και τους κατεύθυνε στην πορεία τους. Διότι δεν ήταν μόνο φωτεινός, αλλά από πάντα οδηγός ακριβέστερος που κατεύθυνε στην έρημο τον πολυπληθέστατο εκείνο λαό».

Αυτός ο πύρινος στύλος είναι προτύπωση του μυστηρίου της Θεοτόκου που σαν άλλος φωτεινός στύλος καθοδηγεί με την λάμψη του θεομητορικού θαύματος, δηλαδή με τον ενανθρωπήσαντα Υιό και Λόγο του Θεού που έφερε θαυμαστώς στην άχραντη γαστέρα της, την πορεία του ανθρώπου προς την άνω Ιερουσαλήμ, δηλαδή τη Βασιλεία των Ουρανών.

Έφερε η Παναγία τον Μονογενή Υιό του Θεού που είναι «το φως το αληθινόν και φωτίζει πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον». Δεν είναι ένα από τα πολλά φώτα που διαθέτει ο κόσμος, αλλά το μοναδικό φως : «Εγώ είμι το φως του κόσμου». Και οι μαθητές Του, αυτοί που είναι ενωμένοι μαζί Του δια της πίστεως και των εντολών Του, γίνονται και αυτοί φως σύμφωνα με τον λόγο Του : «υμείς εστέ το φως του κόσμου».

Δεύτερον, στύλος πύρινος η Παναγία. Είναι το πρόσωπο εκείνο που, με το πλήθος των αρετών της και το θαυμαστό γεγονός της διακονίας της στο υπέρ λόγον μυστήριον της Σαρκώσεως του Υιού και Λόγου του Θεού, φωτίζει τη ζωή των Χριστιανών της κάθε εποχής, προκειμένου να φτάσουν στην ένωσή τους με τον Σωτήρα Κύριο. Είναι εκείνη που έγινε κατοικητήριο φωτός, αλλά γίνεται και για τον καθένα ξεχωριστά φωτοδόχος λαμπάδα, που με την πάναγνη ζωή της, το άγιο παράδειγμά της, την υψοποιό ταπείνωση, την απόλυτη υπακοή και την ψυχική της καθαρότητα, φωτίζει ως οδηγήτρια που είναι την πορεία του ανθρώπου προς την άνω πατρίδα. Γι' αυτό ο θαυμαστός ποιητής την χαρακτηρίζει «ως την εισάγουσαν εις την άνω ζωήν το ανθρώπινον».

Πόσο μας συγκλονίζουν, ακόμη, οι λόγοι του ανωνύμου θεοφόρου πατρός μετά τη Μετάληψη των Θείων Μυστηρίων, όταν της υποβάλλουμε μυστικά και καρδιακά τις ευχαριστίες μας και της λέμε : Αφού εσύ γέννησες το αληθινό Φως, «φώτισον μου τους νοητούς οφθαλούς της καρδίας. Η την πηγήν της αθανασίας κυήσασα, ζωοποίησόν με τον τεθανατωμένον τη αμαρτία. Η του ελεήμονος Θεού φιλεύσπλαγχνος Μήτηρ, ελέησον με, και δος κατάνυξιν και συντριβήν εν τη καρδία

μου, και ταπείνωσιν εν τοις διανοήμασι μου, και ανάκλησιν εν ταις αιχμαλωσίαις των λογισμών μου».

Φως, λοιπόν, μας χρειάζεται.

Φως που θα φωτίσει τη σκέψη μας, την καρδιά μας και ολόκληρη την ύπαρξή μας.

Φως το οποίο το βρίσκουμε άσβεστο μέσα στην αγία μας Εκκλησία.

Φως το οποίο παίρνουμε από τη συμμετοχή μας στο μυστήριο της ζωής, που είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, το φάρμακο της αθανασίας, το αντίδοτο του μη αποθανείν.

Φως το οποίο θα μας χρειαστεί στη ζωή μας.

Φως το οποίο θα μας συνοδεύει στο ταξίδι της αιωνιότητας.

Και δεν πρέπει να ξεχνάμε κάτι ουσιαστικό που θα μας βοηθήσει τις ημέρες αυτές : ο Χριστός και η Παναγία μητέρα Του είναι δίπλα μας!

Έγραφε ο Γέροντας Μωϋσής ο Αγιορείτης, ο οποίος κοιμήθηκε στο Ιερό Επισκοπείο της Καστοριάς την 1η Ιουνίου του 2014, αφήνοντας σε όλους μας πολύτιμη παρακαταθήκη παναγιοφιλίας και αγιοφιλίας : «Η Παναγία είναι δίπλα μας. Ξανανεβαίνει μαζί μας αυτόν τον ανήφορο που περνάμε άλλη μια φορά ως Ορθόδοξο έθνος, αφιερωμένο σ΄ Αυτόν.

Δεν μας αφήνει να απελπιστούμε, γιατί ξέρει η ίδια καλά πως μετά από κάθε μαρτύριο ακολουθεί η Ανάσταση.

Η Παναγία είναι εδώ. Ζωντανά τα θαύματά της, ζωντανά τα εικονίσματά της, ζωντανά τα προσκυνήματά της. Και πουθενά αλλού σε όλο τον κόσμο τόσο πολλά, όσο εδώ στην Ελλάδα. Και πουθενά δεν τιμάτε και δεν αγαπιέται τόσο πολύ, όσο συμβαίνει εδώ στην Ελλάδα. Γιατί άραγε; Είναι σύμπτωση;

Δεν υπάρχει σπίτι χωρίς την εικόνα της. Δεν υπάρχει χωριό χωρίς την Εκκλησία της. Δεν υπάρχει μοναστήρι χωρίς το παρεκκλήσι της. Δεν υπάρχει ανθρώπινη θλίψη χωρίς την επίκληση του ονόματός της.

Αυτή να είναι η ελπίδα μας και η παρηγοριά τόσο στις συμφορές που οι ίδιοι προκαλέσαμε, αλλά και σ΄ αυτές που θα έρθουνε.

Το τούνελ που μας βάλανε αλλού θα μας βγάλει... Διαμετρικά αλλού! Δεν το φαντάζονται όμως. Γιατί δεν ξέρουν πόσο επικίνδυνη είναι η σπίθα που φυλάγεται αθόρυβα κάτω από τη στάχτη. Είμαστε από τη γενιά που δεν πεθαίνει όταν

ενταφιάζεται.

Ο ενταφιασμός μας δεν σημαίνει και το θάνατό μας.

Έχουμε στοργικότατη μητέρα που μας σκεπάζει με τις πρεσβείες της, από άσπονδους εχθρούς. Που μόνη αυτή μπορεί και το κάνει: να ζητάει έλεος για μας, εκεί που δεν μας αξίζει πια έλεος, έτσι όπως καταντήσαμε.

Θά ΄ρθουν ώρες πειρασμικές. Τότε που όλα θα δείχνουν πως οι προσευχές μας δεν εισακούονται, πως οι νηστείες μας άδικα γίνονται και ότι τα δάκρυά μας άδικα χύνονται. Τότε που ο ουρανός θα μοιάζει άδειος και ο Θεός ανύπαρκτος. Εσείς να μην απελπιστείτε. Φωνάξτε τη Μάνα και αυτή αυτοστιγμής! θα διαλύσει τα σκοτάδια των θλίψεων».

Η Παναγία, αδελφοί μου, ο στύλος ο πύρινος, να μας σκεπάζει και να μας οδηγεί τις ώρες αυτές!